

KAMPOR, klaustar franjevačkoga samostana

KANFANAR, *Apostol*, detalj zidne slike u crkvi Sv. Agate

čvrstim zidom utvrđenim sa šest polukula na kojima su strelnice. Gradom su vladali Nikola Treutul, Petar Čeh, a na poč. XVI. st. Ivan Zapolja. Nakon odlaska Turaka spominje se kao ruševina (1702).

LIT.: Z. Horvat i I. Minik, Graditeljstvo srednjeg vijeka u Požeškoj kotlini, u zborniku: Požega 1227–1977, Slavenska Požega 1977. A. Ht.

KAMENSKO, selo *JI* od Karlovca. Tu je nađeno više ant. predmeta. Prvi put se spominje u XIII. st., a od 1369. posjed Frankopana. God. 1404. Katarina Frankopanska utemeljila pavlinski samostan Sv. Marije Snježne. Oko 1451. K. su popalili Turci, a pavlini odlaze otprilike 1573. u Svetice. Vrativši se, od 1684. barokiziraju napuštenu crkvu i samostan te ostaju tu do ukinuća reda 1786. U crkvi su bila dva sloja zidnih slika iz XVIII. st. (G. Taller) i iz 1838 (F. Hamerlić) te barokna oprema: bogato figuralno ukrašen glavni oltar (oko 1750), bočni oltari, propovjedaonica, kip Bl. Dj. Marije, vrata oslikana svecima iz 1760, ormar iz 1753, misal sa srebrnim okovima iz 1761, srebrni votivi, kalež iz 1762, monstranca, relikvijari i niz baroknih slika. Crkva i samostan teško su oštećeni u agresiji na Hrvatsku 1991–92.

LIT.: I. Maroević, Istraživanja slojevitosti arhitekture u crkvi sv. Marije Snježne u Kamenskom, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, Zagreb 1976–77, 2–3. — Kamensko — crkva i samostan pavlina, Zagreb 1979. — Z. Horvat i M. Kruhek, Stari gradovi i utvrđenja u obrani Karlovca u XVI. i XVII. stoljeću, u zborniku: Karlovac, Karlovac 1979. — Đ. Cvitanović, Sakralna arhitektura baroknog razdoblja, I, Zagreb 1985. — Cultural Heritage of Croatia in the war 1991/92, Zagreb 1993. A. Ht.

KAMEŠNICA, selo nedaleko od Križevaca. Jednobrodna gotička kapela Sv. Andrije (posvećena 1377), osebnih proporcija (kvadratno svetište) ima dva portala i malu rozetu na pročelju. U unutrašnjosti crkve ističe se kameno svetojhranište (kustodija) u zidu svetišta te kamena propovjedaonica. Kameno zabatno pročelje nastavlja se u malome zvoniku, kojemu su tri strane drvene.

LIT.: UTH — Križevci.

KAMPOR, naselje na otoku Rabu. Unutar franjevačkoga samostana nalazi se romanička jednobrodna crkva Sv. Eufemije; spominje se 1237. Crkva Sv. Bernardina (gotička, u XVII. st. barokizirana) uz samostan, sagrađen 1458, ima jedan brod s kasetiranim stropom urešenim slikama te kor četverokutna tlocrta, presvođen križnim svodom, što ga nose dva dijagonalno ukrižena rebra, konzolno uprta o zid. Kao protomagister pri gradnji crkve i samostana spominje se Juraj Dimitrov Zadranić. U oltarnu ogradu ugrađeni su pluteji sa zreloom pleternom dekoracijom iz IX–X. st. U pokrajnjim kapelama je poliptih braće Vivarini iz 1458. i kasnogotičko drveno raspelo. U sredini samostanskoga sklopa je klaustar, u kojemu je uređen lapidarij s rim. natpisima, fragmentima ranosrednjovj. plastike (kapiteli, reljef sa *crux gemmata* iz VII. st.) te sa sarkofagom utemeljiteljice samostana, Mande Budrišić, na kojemu su figuralni reljefi s kraja XV. st. Samostanski arhiv i knjižnica čuvaju inkunabule i iluminirane kodekse iz XIV. i XV. st. (→ Kamporski psaltir).

LIT.: H. Folnesics, Die illuminierten Handschriften in Dalmatien, Leipzig 1917, str. 206–263. — V. Brusić, Otok Rab, Zagreb 1929. — D. Westphal, Malo poznata slikarska djela XIV do XVIII stoljeća u Dalmaciji, Rad JA, 1937, 258, str. 19. — Lj. Karaman, O spomenicima VII i VIII st. u Dalmaciji i o pokrštenju Hrvata, VJHAD, 1941–42, str. 101–103. — C. Frisković i K. Prijatelj, Albanski umjetnik Andrija Aleši u Splitu i u Rabu, Split 1948, str. 9–11. B. F.

KAMPORSKI PSALTIR (Psalterium minus), iluminirani rukopis s kraja XIV. st. u franjevačkome samostanu u Kamporu na Rabu. Urešen s 20 inicijala izvedenih u živim bojama i lisnatim motivima. U osam inicijala minijature imaju figuralne urese (u inicijalu S glava muškarca s uzdignutim rukama viri iz zelene vode). Rukopis je izradila vjerojatno neka lokalna prepisivačka radionica prema venec. uzoru.

LIT.: H. Folnesics, Die illuminierten Handschriften in Dalmatien, Leipzig 1917. — A. Badurina, Minijature u Hrvatskoj, u knjizi: Minijatura, Umjetnost na tlu Jugoslavije, Beograd — Zagreb — Mostar, 1983. L. D.

KANATNA KONSTRUKCIJA (bondruk), konstruktivni sustav u arhitekturi kod kojega drveni kostur preuzima sva opterećenja zgrade, djelujući kao okvirna konstrukcija. Nosivost konstrukcije zasniva se na određenoj razdiobi vertikalnih nosača (*stupova*), mjestimice spojenih horizontalnim prečkama, te donjih (*prag*) i gornjih (*vjenčanica*) horizontalnih greda. Dijagonalna ukrućenja smještena najčešće u kutovima (*kosnici*) osiguravaju stabilnost cijeloga sustava. Drvena građa međusobno je spojena tesarskim vezovima (preklop, utor, čep, produženi preklop itd.). Vanjske i unutrašnje stijene kostura ispunjavaju se zemljanim nabojem, pletrom ispod ilovače, opekam, rjeđe kamenom lomljencom i brvnima, ili